

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
INNOVATSION RIVOJLANISH VAZIRLIGI**

**TOSHKENT VILOYATI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI**

**“YANGI O‘ZBEKISTONDA PEDAGOGIK
TA’LIM INNOVATSION KLASTERINI
RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI”
MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

(20-21 MAY)

2-QISM

CHIRCHIQ – 2022

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI INNOVATSION RIVOJLANISH VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**“YANGI O‘ZBEKISTONDA PEDAGOGIK TA’LIM INNOVATSION
KLASTERINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI” MAVZUSIDAGI
XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN MATERIALLARI**

МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
МИНИСТЕРСТВО ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ЧИРЧИКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ
ТАШКЕНТСКОЙ ОБЛАСТИ

**МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ «ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО
ИННОВАЦИОННОГО КЛАСТЕРА»**

MINISTRY OF HIGHER AND SECONDARY SPECIALIZED
EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
MINISTRY OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN
CHIRCHIK STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE OF TASHKENT REGION

**MATERIALS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE ON THE THEME OF "PROSPECTS FOR THE
DEVELOPMENT OF INNOVATIVE CLUSTER OF PEDAGOGICAL
EDUCATION IN NEW UZBEKISTAN"**

VOLUME 2

May 20.21, 2022

CHIRCHIK CITY

ТАШКИЛИЙ ВА ДАСТУРИЙ КОМИТЕТ ТАРКИБИ

Конференция раиси:

Мухамедов Г.И. – ТВЧДПИ ректори

Конференция ҳамраислари:

Ҳакимов Р.Р. – Олий ва ўрта махсус таълим вазири ўринбосари

Турдиқулова Ш.У. – Инновацион ривожланиш вазири ўринбосари

Жўраев Р.Х. – ЎзР ФА академиги

Ибрагимов Х.И. – ЎПФИТИ директори

Қирғизбоев А.К. – Тошкент ДПУ ректори

Собиров Б.Б. – Навоий ДПИ ректори

Шарипов Ш.С. – Жиззах ДПИ ректори

Ҳўжаева Д.Ш. – Қўқон ДПИ ректори

Утемуратов Б.П. – Нукус ДПИ ректори

Зиядуллаев О.Э. – ТВЧДПИ проректори

Мардонов Ш.Қ. – ТВЧДПИ декани

КОНФЕРЕНЦИЯ ТАШКИЛИЙ КОМИТЕТИ

Ташкилий комитет таркиби:

Хайдаров И.Қ. – ТВЧДПИ проректори

Хусанов Б.Э. - ТВЧДПИ проректори

Ортиқов О.А. - ТВЧДПИ проректори

Абдуллаева Б.С. – Тошкент ДПУ проректори

Қодиров Ғ.Ў. – Жиззах ДПИ проректори

Қодиров Қ.А. – Нукус ДПИ проректори

Боязитов К.Ф. - Ўзбекистон ДЖТСУ проректори

Икромов Р.А. – ТВЧДПИ декани

Ўсаров Ж.Э. - ТВЧДПИ декани

Рахимов А.К. - ТВЧДПИ декани

Тажибоев И.У. - ТВЧДПИ декани

Қутлимуродов А.Р. - ТВЧДПИ декани

Мухаммадалиев Р.Ю. - ТВЧДПИ декани

Ибодуллаев Қ.М. - ТВЧДПИ декани

Маҳмудов М.М. - ТВЧДПИ декани

Ачилов Т.С. - ТВЧДПИ декани

Эшчанов Б.Х. - ТВЧДПИ бўлим бошлиғи

Маҳкамов У.И. – ТВЧДПИ профессори

Ражабов Б.Ш. - ТВЧДПИ профессори

Хўжамқулов У.Н. - ТВЧДПИ профессори

Отамурадова Г.К. - ТВЧДПИ бўлим бошлиғи

Ташкилий комитет аъзолари:

Бобоҳўжаев Қ.У. - ТВЧДПИ бўлим бошлиғи

Бозоров Н.Н. - ТВЧДПИ бўлим бошлиғи

Мухаммедов М.И. - ТВЧДПИ бўлим бошлиғи

Қўчқоров Ш.Ф. - ТВЧДПИ бўлим бошлиғи

Ботирова Ш.И. – ТВЧДПИ кафедра мудири

Жабборов О.М. - ТВЧДПИ кафедра мудири

Абдуллаев А.А. - ТВЧДПИ кафедра мудири

Мусурмонов Р.М. – ТВЧДПИ доценти

Тоштемирова С.А. - ТВЧДПИ доценти

Мамадалиев К.Р. - ТВЧДПИ катта ўқитувчиси

усложняются за счет увеличения количества растений, более разнообразных правил и игровых правил и игровых действий. Воспитатель сам может придумать различные варианты игр: ввести в них дополнительные задания, новые роли, обогатить сведениями об окружающей детей природе.

Литература:

1. «Учить детей наблюдать природу» автор: А.И.Васильева.
2. «Уголок природы в детском саду» автор: М.М.Марковская.
3. «Дидактические игры для ознакомления дошкольников с растениями» автор: В.А.Дрягунова.

TARBIYACHINING KASBIY KOMPETENSIYASI VA OILA BILAN O'ZARO XAMKORLIGI

Narimbaeva Lola Kuzibaevna
TVCHDPI Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrası o'qituvchisi
D.A.Degtyareva, A.B.Mirzaliyeva
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 2 bosqich talabalari

Hozirgi vaqtda jamiyatimiz qiyin davrni boshdan kechirmoqda. Kishilar ma'naviyatga e'tibor bermay, fikrlashdan, o'zining boyib ketgan ichki dunyosi haqida qayg'urishdan to'xtab, xatti-harakatlarning axloqiy mohiyatiga e'tibor bermay qo'ydi, bu esa, asosan, kelajak avlod tarbiyasiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu sababli, keng qamrovli qadriyatlar haddan tashqari oshirilgan ushbu ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatda yosh avlodning ijtimoiy-kommunikativ tarbiyasi alohida ahamiyatga ega. Bolaning shaxsiy rivojlanishi hissiy va ruhiy aloqalar muhitisiz mumkin emas.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti bilan oila xamkorligi bolalarni har tomonlama tarbiyalashning eng muhim tamoyilidir. Shuning uchun ham tarbiyachining asosiy kompetensiyalaridan biri bu - ota-onalar bilan o'zaro hamkorlik orqali ta'lim-tarbiya jarayonidagi muammolarini hal etishga hissa qo'shish, ularga yosh avlodni tarbiyalash muammolarida psixologik-pedagogik yordam ko'rsatishdir.

Ota-onalar bilan maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarini birgalikdagi faoliyatini tashkil etish va uning mazmuni maktabgacha ta'lim tashkilotidagi sharoitlarga bog'liqdir. Birgalikdagi faoliyat kerakli darajada amalga oshiriladigan joyda o'zaro yordam, bir-birini tushunish, topshirilgan ishga javobgarlik holati vujudga keladi. Ota-onalar maktabgacha ta'lim tashkiloti maydonini ko'kalamzorlashtirish, xonalarni qish mavsumiga tayorlash, sog'lomlashtirish ishlarini o'tkazishda yordam ko'rsatishlari, bolalarga bayram kastyumlari tayyorlashda, bolalarni sayyohatga kuzatib borishda ishtirok etishlari mumkin. Agar ota-onalar orasida fotosuratchilar, tikuvchilar, rassomlar bor bo'lsa, ular maktabgacha ta'lim tashkilotiga bevosita yordam ko'rsatishlari kerak. Ota-onalarning ishi ijtimoiy harakterga ega va ixtiyoriylikka asoslangan bo'lishi kerak.

Tarbiyachilarning ota-onalari bilan to'g'ri muloqot qilish, sheriklik asosida samarali hamkorlik qilish qobiliyati maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining asosiy va qiyin kasbiy vakolatlaridan biridir. Bu "Tarbiyachining kasbiy standarti"da ham ko'rsatilgan, bunda kompetentsiya muvaffaqiyatli pedagogik faoliyat uchun zarur bo'lgan kasbiy va shaxsiy fazilatlar majmui sifatida tushuniladi. .

Hayotimiz davomida ota-onalarning vaqti kam, ko'pincha band, tarbiyachilar va bolalar bilan kamroq muloqot qilishadi. Shunga ko'ra, ta'lim jarayoniga qonuniy vakillarni jalb etish uchun pedagog o'zining bilimdonligi, ijodkorligi, tafakkur ijodkorligini qo'llashi, tez qaror qabul qila olishi va o'zgaruvchan vaziyatlarga moslashuvchan munosabatda bo'lishi, rejalashtirish uchun zarur va yetarli bo'lgan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalana olishi kerak.

Tarbiyachi oila va bolaning shaxsiy xususiyatlarini o'rganib ularni o'zining tarbiyaviy ishida xisobga oladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarimiz tajribasida ota-onalar bilan yakkama-yakka olib boriladigan ishlarning turli xil shakllari aniqlangan;

- oilaga tarbiyachining borishi, ota-onalar uchun suhbat o'tkazish, ularga maslahatlar berish,

- ota-onalarning maktabgacha ta'lim tashkiloti hayoti bilan tanishishlari.

Ota-onalar bilan jamoa tarzida tashkil qilinadigan ishlar.

Bular ota-onalarning guruhiy va umumiy majlisi, ota-onalar maktabi, anjumanlar, shanbaliklar, savol-javob kechalari.

MTMni xodimlarini ota-onalar va oila bilan hamkorlikdagi ishlarining eng keng tarqalgan shakllaridan bir qanchasini keltiramiz:

Ota-onalar bilan hamkorlikda quyidagi shakllardan foydalandik:

Telegramm , elektron pochta, DMTT veb-sayti; pedagogik maslahatlar; davra suhbatii;

Master-klass; tadbir va bayramlar; ota-onalar yig'ilishi; ochiq eshiklar kuni.

Shakllari: pedagogik vazifalar; tarbiyaviy o'yinlar; munozaralar; nizolar; pedagogik vaziyatlar; estafeta, korik-tanlovlar, viktorinalar.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti saytida har qanday ota-ona ta'lim-tarbiya jarayonining xususiyatlari, an'analari bilan tanishish, so'nggi yangiliklarni o'rganish va shu tariqa barcha voqealardan doimo xabardor bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Zamonaviy onalar va otalar o'z farzandlari bilan muloqot qilish uchun juda kam vaqt ajratadilar.

Shunday qilib, ota-onalarning qiziqishi paydo bo'ldi va ularning zamonaviy ta'lim tashkilotining o'quv jarayonida faol ishtirok etishi uchun sharoitlar yaratildi.

Videolavhalar, taqdimotlar tomosha qilish hech kimni befarq qoldirmadi, maktabgacha yoshdagi bolalarni madaniy tarbiyalash masalalarida ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotining o'zaro hamkorligini qiziqitirdi va kuchaytirdi.

Oila bilan doimiy aloqa ota-onalarning maktabgacha ta'lim tashkilotiga bo'lgan munosabati va ishonchini uyg'otish, umumiy manfaatlar, hissiy o'zaro yordam va bir-birining muammolariga o'zaro kirishish muhitini yaratishga imkon berdi.

Barcha ota-onalar katta maktabgacha yoshdagi bolalarning xulq-atvor madaniyatini (xususan, muloqot madaniyati xulq-atvor madaniyatining tarkibiy qismlaridan biri sifatida) tarbiyalash zarurligini ta'kidlaydilar.

Ota-onalar hamkorlikning qo'shma tadbirlarda ishtirokchilar soni ortib borishi , ochiq eshiklar kuni faol ishtiklari ta'minlanganligi yaqqol ko'rindi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarda xulq-atvor madaniyatini tarbiyalash masalalarida oila va maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning samarali shakllaridan keng foydalanildi.

Shu sababli, maktabgacha yoshdagi bolalar o'rtasida muloqot madaniyatini tarbiyalash masalalarida ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotining o'zaro hamkorligi bo'yicha ishlab chiqilgan chora-tadbirlar to'plami maqsadga muvofiq, juda samarali va amaliy jihatdan asosli deb ta'kidlash mumkin, chunki: oila va maktabgacha ta'lim tashkiloti o'rtasidagi o'zaro munosabatlar bolalarning xulq-atvor madaniyatini shakllantirish darajasi va ota-onalarning individual iltimoslari bilan belgilanadi, o'zaro munosabatlar shakllari ota-onalarni bolalar bilan birgalikdagi faoliyatga faol jalb qilishga, tarbiyachilar va oilalarning o'zaro hamkorligiga qaratilgan. Albatta bu hamkorlik AKT va ijtimoiy tarmoqlar yordamida amalga oshirildi.

Shunday qilib, hozirgi ijtimoiy-madaniy vaziyat tarbiyachilarni oila bilan pedagogik o'zaro munosabatlarni loyihalashga uning ahamiyati, ota-onalarning individual ehtiyojlari nuqtai nazaridan yangicha yondashishga undaydi. Bu o'zaro ta'sir, bizningcha, agar: u tomonlar o'rtasidagi sheriklik munosabatlari asosida qurilgan bo'lsa; oila tarbiyasi masalalarida tarbiyachi va ota-onalarning birgalikdagi samarali faoliyatini tashkil etishning maqsadga muvofiq, jozibador va samarali shakllaridan foydalaniladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning "2017-2021-yillarda maktabgacha ta'limtizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. -T.:2016 y., 29-dekabr.

2. Otavaliyeva O'. Bola tarbiyasida bog'cha va oila hamkorligi.

3. Shodmonova Sh. - Oilada kichik maktab yoshidagi bolalar milliy qadriyatlar asosida axloqiy tarbiyalashning pedagogik asoslari. Avtoref. dis. kand. ped 2001 yil.

TARBIYACHI KASBIDAGI INNOVASION FAOLIYATNING DOLZARB JIHATLARI

Maripova Nodira Xamidovna
Chirchiq davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Tarbiyachining innovasion faoliyati ta'lim jarayonining zarur qismidir. O'zgaruvchan jamiyatga ta'sir ko'rsatadigan o'zgarishlar maktabgacha ta'lim tashkilotlarini ham chetlab o'tmaydi. Innovasiyalarni joriy etish tarbiyachilarning o'zgaruvchan sharoitlarga moslashishi va mashg'ulot davomida nostandart metodlardan foydalanish zarurligini anglatadi. Pedagogik innovasiyalar fan sifatida

Juraboyev.A.B, Xayitmurodov.M. B, Rasulov.S.R, Odinayeva.D.Y Methods and categories of physical culture	367
Maripova.N.H. Masharipova.A.O Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtisodiy tarbiyatning o'rni	370
Juraboyev.A.B. Ernazarova.F.M, Mirzaeva.M.A, Anarboeva.S.J Yoshlarimizning jismoniy ma'naviy-axloqiy fazilatlarining rivojlanish milliy kurash o'rni.....	372
Masharipova.A.O Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning estetik rivojlanishidagi o'ziga xos ahamiyati	374
Mirzakarimov.U.G Innovasion o'qitish texnologiyalariga asoslangan mutaxassislar tayyorlash tizimi	377
Xolmatova.S.K, Hakimov.J.K, Ro'ziboev.F.R, Abdurasulova.M.A Mamlakatimizda xotin-qizlar sportni rivojlantirish muhim omili.....	379
Matmurodov.A.K Bolalarda predmetlarning o'lchami va ularni o'lchash haqidagi tasavvurlarini shakllantirish	380
Matmurodov.A.K, Qo'ziyoyeva.S.K, Davlatova.M.M, Kurbanova.N.F Maktabgacha yoshdagi bolalarga predmetlarning o'lchami va ularni o'lchash haqidagi tasavvurlarini shakllantirish yo'llari (tayyorlov guruhda)	383
Atabekov.F.O', Qadamov.H.H, Omonova.M.I Jismoniy tarbiya tizimida voleybol o'yining tutgan o'rni.....	386
Ахмадалиев.Б.С Ёшларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш усуллари	388
Shanasirova.Z.Y Maktabgacha ta'lim tizimida didaktik o'yinlar va klaster metodi orqali tabiat bilan tanishtirish	390
Narimbaeva.L.K, Degtyareva.D.A, Mirzaliyeva.A.B Tarbiyachining kasbiy kompetensiyasi va oila bilan o'zaro xamkorligi	392
Maripova.N.H Tarbiyachi kasbidagi innovasion faoliyatning dolzarb jihatlarini	394
Po'latova.K.N Boshlang'ich sinflar matematika darslarida geometrik masalalarning klassifikatsiyasi.....	396
Каримжонова.Д.А, Хайриддинов.Б., Худойберганова.Ш., Сотиволдиева.Х. Мактабгача ёшдаги болаларнинг нутқини ривожлантириш	399
Mutalova.D.A, Baxtiyorova.M.A Chet tillarni o'qitishda madaniyatlararo muloqot muammosi	402
Хидоятова.Н.А Развитие речи дошкольников	404
Gimazutdinov.R.G, Melieva.G.E, Muxitdinov.I.E, Manzurov.A.X Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda sog'lom turmush tarzi orqali xalq o'yinlari o'tkazish	407
Ўразалиева С.Т., Убайдуллаева Г.Н. Бўлажак ўқитувчининг ота-оналар билан ишлаш функциялари	409
Soatov.E.M, Muxtarov.E. B., Egamnazarova.T.Z., Yo'ldashov.X.B. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy mashg'ulotlarni sog'lomlashtirishda kun tartibida o'tkazilish	411
Maryambibi.A.Dj, Satvaldieva N.Z., Ernazarova S.I, Ashirboev I. M., Abdijjaborova S. Q. Farzand tarbiyasida ota-onaning o'rni	414
Турсунбоева.М.Д. Мактабгача ёшдаги болалар нутқини ривожлантириш	416
Maryambibi.A.Dj. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy-huquqiy me'yorlar asosida ijtimoiy ko'nikmalarni takomillashtirish yo'llari	417
Носирова.Р.Х., Эргашева.О.М, Олимбоева.М. Мактабгача ёшдаги болалар	